

I

(Tiedonantoja)

NEUVOSTO

EUROOPPA-NEUVOSTON PÄÄTÖSLAUSELMA

vakaus- ja kasvusopimuksesta

Amsterdam 17 päivänä kesäkuuta 1997

(97/C 236/01)

- I. Kokouksessaan Madridissa joulukuussa 1995 Eurooppa-neuvosto vahvisti julkisen talouden kurinalaisuuden olevan ensiarvoisen tärkeää talous- ja rahaliiton (EMU) kolmannessa vaiheessa. Firenzessä kuusi kuukautta myöhemmin Eurooppa-neuvosto toisti tämän näkemyksen, ja päätti Dublinissa joulukuussa 1996 vakaus- ja kasvusopimuksen pääkohdista. Talous- ja rahaliiton kolmannessa vaiheessa jäsenvaltiot välttävät liiallisia julkistalouden alijäämiä: tämä on perustamissopimuksessa selkeästi ilmaistu velvoite⁽¹⁾. Eurooppa-neuvosto korostaa terveen julkisen talouden turvaamisen tärkeyttä keinona vahvistaa niitä edellytyksiä, jotka johtavat hintavakauteen ja työpaikkoja luovaan voimakkaaseen kestäväan kasvuun. On myös tarpeen vahvistaa, että kansallinen finanssipolitiikka tukee vakauteen tähtäävää rahapolitiikkaa. Sitoutuminen asetettuun tavoitteeseen eli julkisyhteisöjen terveeseen rahoitusasemaan, joka on lähellä tasapainoa tai ylijäämäinen, antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden reagoida normaaleihin suhdannevaihteluihin pitäen julkistalouden alijäämän viitearvon puitteissa, joka on 3 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen.
- II. Kokoontuessaan Dublinissa joulukuussa 1996 Eurooppa-neuvosto pyysi, että vakaus- ja kasvusopimus valmistellaan perustamissopimuksen periaatteiden ja menettelyjen mukaisesti. Tämä vakaus- ja kasvusopimus ei millään tavalla muuta talous- ja rahaliiton kolmanteen vaiheeseen osallistumisen edellytyksiä joko ensimmäisessä ryhmässä tai myöhemmin. Jäsenvaltiot ovat vastuussa kansallisesta finanssipolitiikastaan perustamissopimuksen määräysten mukaisesti. Ne toteuttavat tarpeelliset toimet velvolluuksiensa täyttämiseksi kyseisten määräysten mukaisesti.
- III. Vakaus- ja kasvusopimus, jolla on ehkäisevä ja torjuva vaikutus, muodostuu tästä päätöslauselmasta ja kahdesta neuvoston asetuksesta, joista toinen koskee julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamista ja toinen liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamista ja selkeyttämistä.
- IV. Eurooppa-neuvosto kehottaa juhlallisesti kaikkia osapuolia eli jäsenvaltioita, Euroopan unionin neuvostoa ja Euroopan yhteisöjen komissiota panemaan täytäntöön perustamissopimuksen sekä kasvu- ja vakaussopimuksen määräykset tiukasti ja ajallaan. Tämä päätöslauselma toimii kasvu- ja vakaussopimusta toteuttaville osapuolille selkeänä poliittisena ohjeena. Tämän vuoksi Eurooppa-neuvosto on sopinut seuraavista suuntaviivoista:

JÄSENVALTIOT

1. Jäsenvaltiot sitoutuvat noudattamaan vakaus- tai lähentymisohjelmissa asettamiaan keskipitkän aikavälin tavoitteita pitää julkisyhteisöjen rahoitusasema lähellä tasapainoa tai ylijäämäisenä sekä sitoutuvat toteuttamaan lähentymisohjelmiensa

⁽¹⁾ Pöytäkirjassa N:o 11 olevan 5 artiklan mukaan tämä velvoite ei koske Yhdistynyttä kuningaskuntaa, paitsi siinä tapauksessa, että se siirtyy kolmanteen vaiheeseen; Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 109 e artiklan 4 kohdan mukainen velvoite pyrkii välttämään liiallisia alijäämiä koske edelleen Yhdistynyttä kuningaskuntaa.

tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeelliseksi katsomiaan julkisen talouden rahoitusasemaa korjaavia toimia, aina kun niillä on tietoja, jotka osoittavat merkittävän toteutuneen tai ennakoitun poikkeaman näistä tavoitteista.

2. Jäsenvaltioita kehoitetaan omasta aloitteestaan julistamaan neuvoston niille 103 artiklan 4 kohdan mukaisesti antamat suositukset.
3. Jäsenvaltiot sitoutuvat toteuttamaan vakaus- tai lähentymisohjelmiansa tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeelliseksi katsomiaan julkisen talouden rahoitusasemaa korjaavia toimia heti saatuaan neuvostolta ennakkovaroituksen 103 artiklan 4 kohdan mukaisesti annetun neuvoston suosituksen muodossa.
4. Jäsenvaltioiden on viipymättä toteutettava tarpeelliseksi katsomansa julkisen talouden rahoitusasemaa korjaavat sopeutustoimet saatuaan tiedon, että on olemassa liiallisen alijäämän vaara.
5. Jäsenvaltioiden on oikaistava syntyneet liialliset alijäämät niin nopeasti kuin mahdollista. Kyseinen oikaisu olisi muutoin kuin poikkeuksellisissa olosuhteissa saatava päätökseen viimeistään liiallisen alijäämän toteamista seuraavana vuonna.
6. Jäsenvaltioita kehoitetaan julkaisemaan omasta aloitteestaan 104 c artiklan 7 kohdan mukaisesti annetut suositukset.
7. Jäsenvaltiot sitoutuvat olemaan turvautumatta liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annetun neuvoston asetuksen 2 artiklan 3 kohtaan paitsi silloin, kun ne ovat vakavassa taantumassa. Taloudellisen taantumana vakavuutta arvioitaessa jäsenvaltiot pitävät pääsääntöisesti viitearvona reaalisen bruttokansantuotteen vähintään 0,75 prosentin suurista vuotuista laskua.

KOMISSIO

1. Komissio käyttää perustamissopimuksen mukaista aloiteoikeuttaan siten, että se edistää vakaus- ja kasvusopimuksen tiukkaa, oikein ajoitettua ja tehokasta toteuttamista.
2. Komissio esittää viipymättä tarvittavat kertomukset, lausunnot ja suositukset 103 artiklan ja 104 c artiklan mukaisten neuvoston päätösten tekemiseksi. Näin edistetään ennakkovaroitusjärjestelmän tehokkuutta ja liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn nopeata täytäntöönpanoa ja tiukkaa soveltamista.
3. Komissio sitoutuu laatimaan 104 c artiklan 3 kohdan mukaisesti kertomuksen, jos on olemassa

liiallisen alijäämän vaara tai jos ennakoitu tai todellinen julkisen talouden alijäämä ylittää bruttokansantuotteen suhteen lasketun 3 prosentin viitearvon, jolloin 104 c artiklan 3 kohdan mukainen menettely käynnistyy.

4. Komissio sitoutuu esittämään neuvostolle kirjallisena perustelut kantaansa siinä tapauksessa, että komissio katsoo, että yli 3 prosentin alijäämä suhteessa bruttokansantuotteeseen ei ole liiallinen, ja jos kyseinen kanta poikkeaa talous- ja rahoituskomitean lausunnosta.
5. Komissio sitoutuu 109 d artiklan mukaisesti esitetystä neuvoston pyynnöstä pääsääntöisesti antamaan suosituksen neuvoston päätökseksi siitä, onko olemassa 104 c artiklan 6 kohdan mukainen liiallinen alijäämä.

NEUVOSTO

1. Neuvosto sitoutuu kaikkien toimivaltaansa kuuluvien vakaus- ja kasvusopimuksen muodostavien osatekijöiden tiukkaan ja oikea-aikaiseen täytäntöönpanoon; se tekee 103 ja 104 c artiklassa määrätty päätökset niin nopeasti kuin on käytännössä mahdollista.
2. Neuvostoa kehoitetaan pitämään liiallista alijäämää koskevan menettelyn soveltamisesta annetuja määräaikoja takarajoina; erityisesti toimiesaan 104 c artiklan 7 kohdan mukaisesti neuvosto suosittelee liiallisten alijäämien oikaisemista mahdollisimman pian niiden syntymisen jälkeen ja viimeistään niiden toteamista seuraavana vuonna, ellei ole olemassa erityisiä olosuhteita.
3. Neuvostoa kehoitetaan aina määräämään seuraamukset, jos osallistuva jäsenvaltio ei toteuta tarpeellisia toimia liiallisen alijäämätilanteen oikaisemiseksi neuvoston suosituksen mukaisesti.
4. Neuvoston on aina päättäessään osallistuvaa jäsenvaltiota koskevista seuraamuksista 104 c artiklan 11 kohdan mukaisesti vaadittava kyseistä jäsenvaltiota tekemään yhteisölle koroton talletus.
5. Neuvoston on aina muunnettava talletus sakoksi kahden vuoden kuluttua sen päätöksen tekemisestä, jolla 104 c artiklan 11 kohdan mukaiset seuraamukset määrättiin, paitsi jos liiallinen alijäämä on neuvoston käsityksen mukaan oikaistu.
6. Neuvostoa kehoitetaan aina ilmoittamaan kirjallisesti syyt, jotka ovat johtaneet päätökseen olla toimimatta liiallista alijäämätilannetta tai julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvontaa koskevien menettelyjen jossakin vaiheessa komission suosituksesta huolimatta ja tällaisessa tapauksessa julistamaan kunkin jäsenvaltion antamat äänet.